

ИГОР РУДИН ОЩЕ СИ МЛАДО И ЗЕЛЕНО...

Превод от руски: Александра Каназирска, 1981

chitanka.info

— Е, старци! — Между сътрудниците на лабораторията това обръщение беше традиционно и за това Учения нарече така колегите си, макар всъщност именно той да бе най-възрастният сред тях. — Настъпи „денят на страшния съд“. Днес е най-отговорната проба. Да се надяваме, че „Елиза“ няма да ни изложи.

— Защо всъщност се нарича така? — попита един от най-младите сътрудници.

— О, това е отдавнашна история. — Учения замълча малко, после продължи: — Някога, още когато докладвах пред Съвета принципната възможност да бъде създаден интелектуален робот, който не само по външност, но и по ум да не се отличава от човека, известният философ — Експерт от Академията — вие всички го познавате — дявол знае защо ми припомни за Пигмалион. Откровено казано, не разбрах веднага какво има предвид и отначало си спомних легендата за древния скулптор, който създал прекрасната Галатея, а после така се влюбил в нея, че неговата любов ѝ вдъхнала живот. Но излезе, че съм се излъгал. Философа имаше предвид само пиесата на Бърнард Шоу. Той ме запитва как мисля, дали Елиза е оправдала надеждите на професор Хигинс. Вие познавате маниера на философа: отначало задава въпрос, който на пръв поглед няма нищо общо с проблема, а после внимателно префасонира всяка теза и меко, без усилия, я полага за вечен покой или поне за продължителна реанимация. Честно казано, и досега не съм успял да разбера как прави този фокус. Може би мисли, че нашият робот няма да оправдае надеждите ни. Но аз се отклоних. Ето защо рожбата ни се нарича „Елиза“.

* * *

Учения можеше да бъде доволен. Роботът, вече официално наричан „Елиза“, преминаваше успешно всички изпитания. Елиза умееше отлично да разрешава най-сложни етични проблеми, за което не можеха да мечтаят дори най-одарените с въображение писатели. А външността ѝ караше човек да се замисли колко напред е отишла науката, щом позволява по синтетичен път да се създаде натурална човешка кожа. С една дума... Но думата имаше Философа!...

— Както е казал някога един умен човек, „магарето си остава магаре“ — Философа се настани удобно в дълбокото, старинно кресло в домашния си кабинет, изтегна се уморено и продължи да си говори на глас: — Тая белтъчна кукла с кокоши мозък не успя да разреши най-елементарна за хората задача...

Наистина днес всички, които се бяха събрали при него, бяха свидетели как Елиза се провали при последното изпитание. Зададе ѝ го Философа. Тя просто трябваше да премине от единия тротоар на другия. Но при внезапно блесналата червена светлина спря като закована, въпреки че се намираше наред платното. И никаква сила не можа да я поклати от мястото ѝ, докато отново не светна зеленото око на светофара.

— Това, което ще съумее да стори всеки хлапак: да отстъпи на „островчето“ или в краен случай да се отдръпне бързо назад, се оказа свръх силите на човекоподобната Елиза — бе коментирал Философа, бе се замислил за момент и после бе пояснил: — Интелектът не е просто сбор от знания, приятна външност и отлични маниери. Но това го е казал вече Шоу. Да, ако Елиза познаваше творчеството на великия драматург, чийто най-любим литературен маниер са парадоксите (тук той се бе усмихнал широко), тя безсъмнено трябваше да закреши „У-у-а-а!“.

— А тогава вие — бе добавил засмяно един от присъстващите — тържествуващо щяхте да оповестите „Победа!“.

Да... Така бе приключило всичко. Философа стана от креслото и спокойно се заприготвя за сън.

— Ех, младост, младост... — мърмореше си той полугласно. — Ти вечно си припряна, вечно бързаш както в живота, така и в... изводите. Трябва да се четат класиците!

После се изтегна в леглото си и повтори още веднъж сред прозявката:

— Ех, младост, младост... Младо си още и зелено... Има хора по-стари и по-умни... — И като натисна с дясната си ръка малкото бутонче, скрито под мишницата на дясната ръка, изключи мозъка си.

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 50/1981 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.